Energiplan 2026-2030

Antagen av kommunfullmäktige den 25 juni 2026

Dokumenttyp: Handlingsplan
Diarienummer: KS 2026/279
Giltighetstid: 2026-08-01 till och med 2030-12-31
Dokumentansvarig: Kommunstyrelsen

Ragunda Kommun

Energiplan 2026–2030

Innehåll

Inledning 2
Bakgrund 2
Energiplanens syfte och avgränsningar 3
Mål och lagstiftning 3
Koppling till andra kommunala styrande dokument och integrering i annan planering 3
Samverkan och intressenter 4
Roller, genomförande, uppföljning och revidering av planen 4

Nulägesbeskrivning 4
Generell utveckling i kommunen 4
Befolkning och utveckling 5
Energianvändning i den geografiska kommunen 5
  Transporter 7
Energianvändning i kommunorganisationen 9
  Transporter 9
  Kommunens verksamheter och fastigheter 9
  Fjärrvärmesystemet 9
  Vattenkraftsanläggningar i Ragunda kommun 10
Energisystem 11
  Vattenkraft 11
  Vindkraft 11
  Solenergi 12
  Elnät 13
  Effektsituationen 14
Energiberedskap – Planera för att hantera hot och risker 14
Energisystemets klimat- och miljöpåverkan 15

Framtidsbild 15
Ökad elektrifiering 15
Energieffektivisering 17
  Härjeåns nät 18
  Eons nät 18

Postadress
Ragunda kommun
Box 150
844 21 Hammarstrand

Besöksadress
Centralgatan 15

Telefon
0696-68 20 00

E-post
kommun@ragunda.se

Webb
www.ragunda.se

Organisationsnummer
212000-2452

Bankgiro
267-8761

Utveckling Ragunda kommun 20
Utveckling av näringslivet 20
Behov av förflyttningar, åtgärder och insatser 20

Hur energiplanen uppfyller lagkrav 21

Strategisk miljöbedömning 21
Genomgång av energi- och klimatprogrammets miljöpåverkan 21
BILAGA 24
EU:s energipolitik 24
Klimatlagen (2017:720) 24
Klimatmålen 24
Regionala mål 24
RUS – Regional Utvecklingsstrategi5 25
Målmatris 26

Inledning

Bakgrund

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439)[1] ska varje kommun ha en aktuell energiplan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen ska främja hushållning av energi och verka för en robust energiförsörjning, och planen ska antas av kommunfullmäktige. Energiplanen är ett internt styrdokument för kommunens inriktning kring energifrågor och hur kommunen kan involvera energifrågor i samhällsplaneringen tillsammans med andra relevanta aktörer.

För att globala, europeiska och nationella klimatmål ska nås måste användningen av fossila bränslen minska i snabb takt. Omställningen av energisystemet innebär att fossil energi ersätts med fossilfria alternativ, och för att klara den omställningen behöver energifrågor involveras i samhällsplaneringen.

Ragunda är en elproducerande kommun med vatten- och vindkraft, och av all energi som produceras används endast ca 1,4 % i kommunen. För kommunen är det därför relevant att utveckla hur lokal nytta kan skapas utifrån den goda tillgången av förnybar energi.

Under år 2024 gavs kommunstyrelsen uppdrag att ta fram en energiplan för kommunen enligt lagen om kommunal energiplanering. En arbetsgrupp för arbetet utsågs för detta, och bestod av personer från samhällsbyggnadsavdelningen, bygg-

och miljöenheten, utvecklingsenheten samt kommunens beredskapsorganisation. Till stöd hade kommunen tjänstepersoner från länsstyrelsen i Jämtlands län samt Region Jämtland Härjedalen.

Energiplanens syfte och avgränsningar

Energiplanen beskriver Ragunda kommuns strategiska inriktning för energifrågor. Syftet med energiplanen är att uppfylla lagkrav och skapa samsyn genom att beskriva den strategiska inriktningen för kommunens arbete kopplat till energiomställningen genom att:

Integrera energifrågor i övrig samhällsplanering.

Klargöra kommunens olika roller i energiomställningen,

Bidra till en hållbar samhällsutveckling och minskad miljöpåverkan.

Etablera samverkan med relevanta aktörer.

Stärka beredskapen inom energiområdet och säkerställer en robust och trygg energiförsörjning för invånare och aktörer i kommunen.

Bidra till ett resurseffektivt samhälle och ett hållbart transportsystem.

Mål och lagstiftning

I arbetet med energiplanering förhåller sig kommunen till mål som finns på regional, nationell, EU och global nivå som kopplar till energifrågor.

Gällande lagen (1977:439) om kommunal energiplanering, i lagens första paragraf framgår att kommuner i sin planering ska främja hushållning med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Vidare framgår det i tredje paragrafen att i varje kommun ska det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen.

Se bilaga för övriga mål inom EU, nationell och regional nivå.

Koppling till andra kommunala styrande dokument och integrering i annan planering

Energiplanering bygger på en idé om samhällsutveckling och på politisk vilja och ambition om utveckling. Genom att integrera energifrågor i övrig samhällsplanering blir det möjligt att ta vara på möjligheterna som omställningen ger och samtidigt skapa förutsättningar för ett resurseffektivt och hållbart samhälle.

Energiplanen är ett komplement till den styrande Översiktsplanen.

Samverkan och intressenter

Kommunen ansvarar för att det finns förutsättningar för tillräcklig tillförsel och distribution av energi men har inte ensam rådighet över energiförsörjningen, vilket gör det nödvändigt med samverkan med andra aktörer.

- Nätägarna i kommunen (Eon och Härjeåns nät)
- Svenska kraftnät
- Fjärrvärmebolaget (RETAB)
- Övriga kommuner i länet och angränsande län
- Länsstyrelsen och Region Jämtland Härjedalen.

Roller, genomförande, uppföljning och revidering av planen

Energiplanen för Ragunda kommun är ett fristående dokument och följs upp en gång per mandatperiod i samband med uppföljning av Översiktsplanen, och återrapporteras med densamma. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen och återrapporteringen.

Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen ger en sammanfattande bild av energiläget i kommunen som geografiskt område med avseende av produktion, distribution och energianvändning.

Generell utveckling i kommunen

Ragunda kommun ligger i den östra delen av Jämtlands län och gränsar till Strömsunds kommun i norr, Östersunds kommun i väster, Bräcke kommun i söder och Sollefteå respektive Sundsvalls kommun i öster. Antalet invånare uppgår till drygt 5000 invånare och kommunen räknas som en landsbygdskommun. Centralorten i kommunen är Hammarstrand med drygt 1000 invånare. Övriga tätorter i kommunen är Bispgården och Stugun. Kommunen är belägen mellan kust och fjäll och landskapet är mycket varierat och kuperat med stora skogsarealer. Genom kommunen flyter Indalsälven och jordbruket i kommunen är i första hand koncentrerat till dess dalgång. Kommunens näringsliv och industri är också i första hand koncentrerat till Indalsälvens dalgång och då främst i kommunens tätorter Hammarstrand, Bispgården och Stugun. Riksväg 86 och 87 går igenom kommunen i öst-västlig riktning, till stora delar längs med Indalsälven och knyter ihop de tre tätorterna i kommunen. Genom kommunens sydöstra del löper järnvägen Stambanan genom övre Norrland, bland annat genom Bispgården. I kommunen finns väl utbyggd vattenkraft längs Indalsälven

och elproduktionen från dessa vattenkraftverk uppgår till cirka 6000 gigawattimmar per år. I den norra delen av kommunen finns det även etablerade vindparker med elproduktion från vindkraft.

Befolkning och utveckling

Ragunda kommun bildades år 1971 och har sedan dess haft en fallande befolkningsutveckling som dock stabiliserat sig på senare år, år 2024 hade kommunen 5146 invånare.

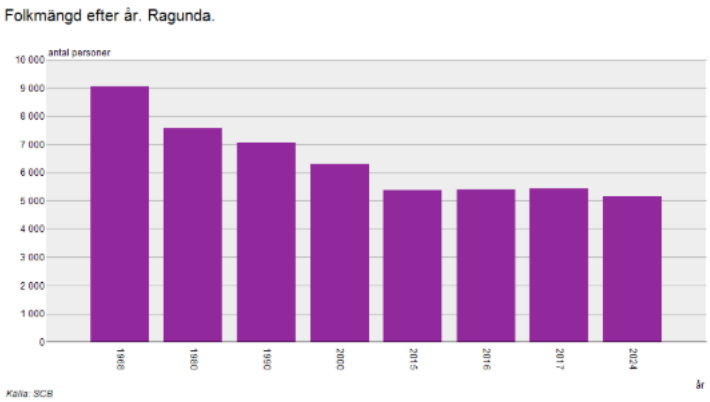

Figur 1 Befolkningsutveckling Ragunda kommun

Energianvändning i den geografiska kommunen

Basnäringen i kommunen är jord- och skogsbruk, en stor elproduktion och även verkstadsindustri. I kommunen verkar samebyarna Ohredahke, Jiingevaerie, Voerense och Jovnevaerie,. Välbesökta turistmål i kommunen är världsarvet Geopark Döda fallet och minnesbyggnaden Thailändska paviljongen.

Styret för nuvarande mandatperiod har angett att en plan för turismutveckling ska tas fram tillsammans med näringslivet och fokusera på åtgärder som stärker kommunens näringslivsutveckling.

Figur 2 visar energianvändning per sektor år 2023,

Figur 3 visar energianvändning per sektor år 2019 till 2023.

Energianvändning, slutanvändning per kategori över tid, visar att den totala energianvändningen i kommunen har minskat sedan 2011, framför allt som en följd av att minskad energianvändning i sektorn industri och byggverksamhet.

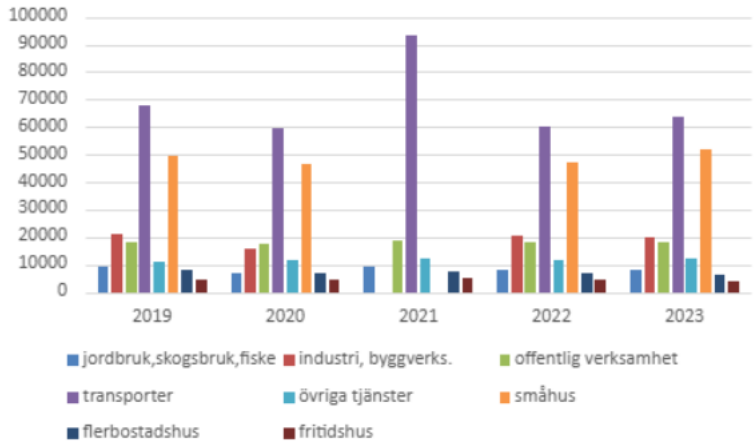

Figur 4 visar energianvändning per energibärare, el är den största energibäraren, följt av flytande icke förnybara bränslen (bensin, diesel, olja) och fasta förnybara bränslen (t ex pellets).

Transporter

Statistik över levererade bränslen till kommunen visar att diesel är det dominerande bränslet följt av bensin som minskat något sedan 2018. Mängden eldningsolja har minskat över tid, som en följd av investeringar i andra alternativ för uppvärmning.

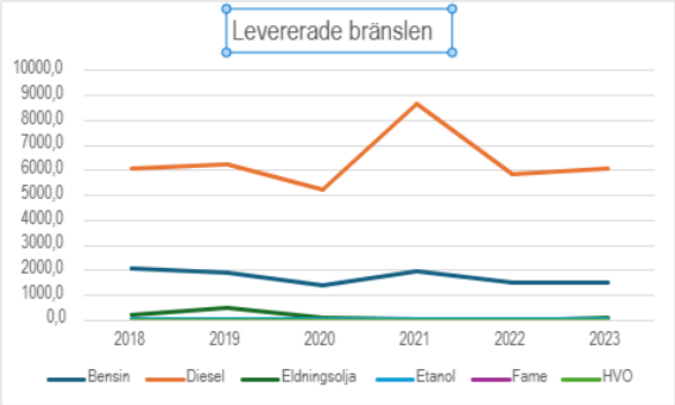

Figur 5 Utvecklingen av levererade bränslen till Ragunda över tid

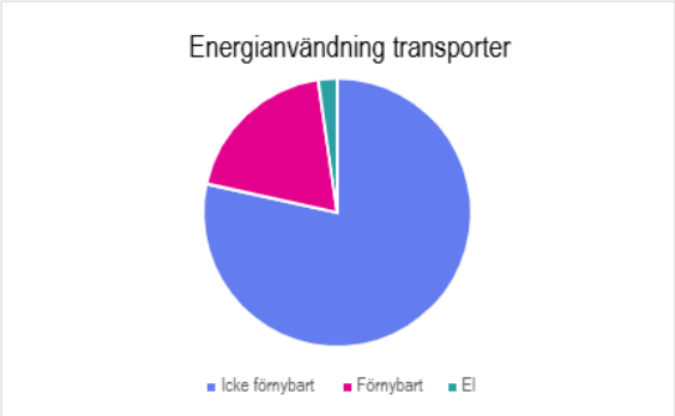

Figur 6 energianvändning i transporter. El avser elanvändning vid publika laddstationer. Laddning som sker vid bostäder eller verksamheter ingår i hushålls- eller verksamhetsel.

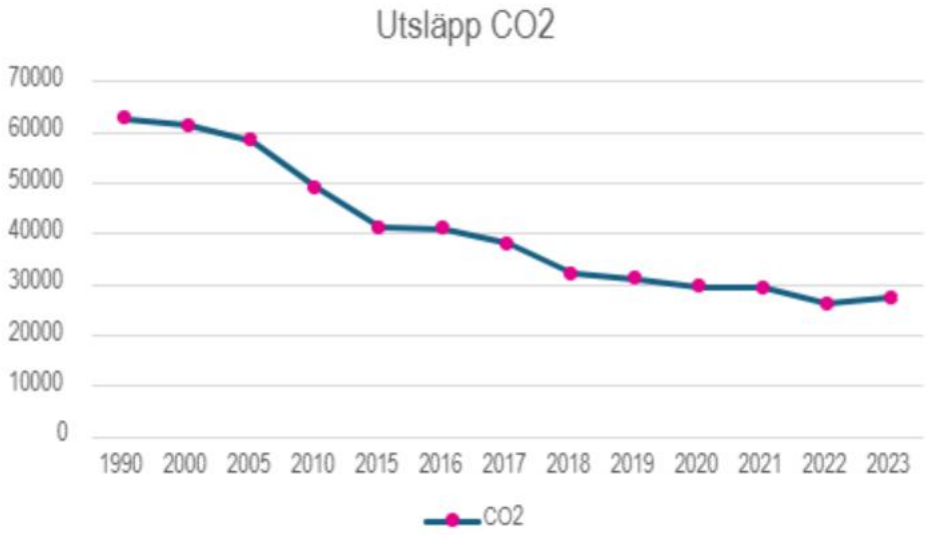

Figur 7 Trenden CO2 utsläpp.

I Ragunda kommun finns 4 laddstationer och 14 laddpunkter. I kommunen finns 84 laddbara fordon vilket motsvarar 2,39 % av alla lätta fordon i kommunen.

Etablering av laddare för tung trafik har hittills koncentrerats till större prioriterade stråk, och där utgör i dagsläget väg 87 vita fläckar.

Energianvändning i kommunorganisationen

Detta avsnitt beskriver energianvändningen i transporter, verksamheter och fastigheter i kommunen som organisation.

Transporter

Inrikes transporter står för ungefär en fjärdedel av den slutliga energianvändningen i Sverige. Genom att exempelvis samordna energiplaneringen med översiktsplaneringen och regionens kollektivtrafik finns möjligheter att påverka utvecklingen mot ett transporteffektivt samhälle, vilket bidrar till god energieffektivitet. I Ragunda kommun står transporterna för ca 35 % av den slutliga energianvändningen.

Ragunda kommun hade i juli 2025 sammanlagt 81 fordon i bruk varav ingen elbil men en laddhybrid som uppfyller kraven för CVD. Under år 2026 kommer åtminstone 6 bilar att bytas ut till elbilar, troligen flera.

Kommunens verksamheter och fastigheter

Potentialen för effektivare energianvändning i byggnader är stor. Beroende på uppvärmningsform ser möjligheterna för energieffektivisering olika ut. Kommunen mäter och följer kontinuerligt upp energiförbrukning och använder den investeringsbudget som finns för att skapa utrymme för energieffektiviseringar.

Fjärrvärmesystemet

Fjärrvärmebolaget Ragunda Energi och teknik AB (RetAB) producerar, levererar och säljer fjärrvärme till kunder i Ragunda kommun. Fjärrvärmenät finns i Hammarstrand och Stugun och verksamheten har sju produktionsanläggningar:

- Hammarverket
- Björkhammar
- Stuguverket
- Bergegården
- Torget Bispgården
- BTC Bispgården

Vattenkraftsanläggningar i Ragunda kommun

Nr	Namn	Vattendrag	Effekt	Normalprod.	Ägare	Fallhöjd
1	Gammelänge	Indalsälven	78 MW	496 GWh	Fortum Sverige AB	19 m
2	Hammarforsen	Indalsälven	79 MW	552,91 GWh	Statkraft Sverige AB	19,5 m
3	Högforsen	Gilleran	0,32 MW	1,7 GWh	Högforsen Kraftverk AB	
4	Hölleforsen	Indalsälven	149 MW	734,112 GWh	Vattenfall Kraftgården AB	25 m
5	Krångede	Indalsälven	248,4 MW	1622,4 GWh	Fortum Sverige AB	60 m
6	Midskog	Indalsälven	158 MW	733,651 GWh	Vattenfall Kraftgården AB	27 m
7	Näverede	Indalsälven	75,6 MW	348,833 GWh	Vattenfall Kraftgården AB	13 m
8	Stadsforsen	Indalsälven	147,55 MW	841,288 GWh	Vattenfall Kraftgården AB	28,5 m
9	Stugun	Indalsälven	45,5 MW	181 GWh	Vattenfall Kraftgården AB	7,3 m
10	Svarthålsforsen	Indalsälven	86,4 MW	444 GWh	Fortum Sverige AB	15 m

Summa: 1068 MW, 5956 GWh.

Energisystem

Elproduktionen i kommunen domineras av vatten- och vindkraft och gör kommunen till en betydande producent och nettoexportör av fossilfri el.

Vattenkraft

Ragunda kommun är en av de kommuner i Sverige som producerar mest vattenkraft, med tio vattenkraftverk som står för 10 % av landets totala vattenkraftsproduktion.

De största anläggningarna Midskog och Krångede är belägna i Indalsälven.

I Översiktsplanen har det tagits ett ställningstagande till att ingen ytterligare utbyggnad av vattenkraft får ske i kommunen. Kommunen ser dock positivt på effektivisering och modernisering av befintliga vattenkraftverk samt elproduktion från andra energikällor som exempelvis solkraft.

Vindkraft

Det finns 63 vindkraftverk i kommunen med en planerad årsproduktion om 811,46 MWh enligt vindbrukskollen. Ny vindkraft är endast möjlig i en avgränsad del i den södra delen av kommunen. Det finns idag tre riksintresseområden för vindbruk i Ragunda kommun som inte är utbyggda. Två av dessa ligger inom område där Ragunda kommun inte kommer att tillåta någon ny vindkraft. I och med att energiproduktionen generar för lite skatteintäkter till kommunen (exempelvis går fastighetsskatt för vind- och vattenkraftanläggningar till staten) har kommunfullmäktige sagt nej till fortsatt utbyggnad av vindkraft så länge inte incitament finnes.

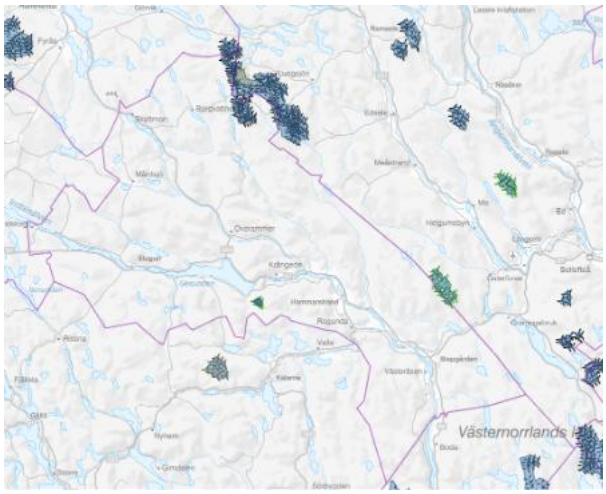

Figur 8 Vindkraftverk Ragunda kommun. Svarta: uppförda verk. Gröna: Beviljade verk.

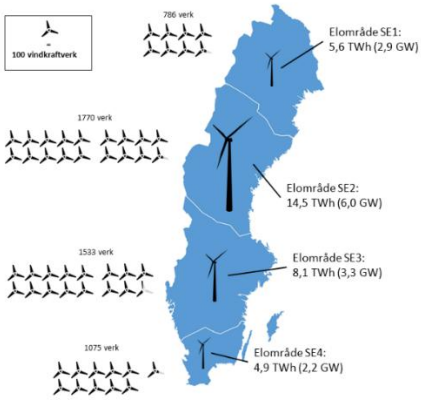

Figur 9 Bilden visar fördelningen av vindkraften i Sverige vid slutet av 2022. (Energimyndigheten)

Solenergi

Antalet nätanslutna solcellsanläggningar i kommunen uppgår till 76 stycken med en total installerad effekt på 940 kW, vilket täcker 2 % av hushållens årliga elförbrukning i kommunen.

Ragunda kommun ser att solenergi kan vara med och bidra till produktion av förnybar energi och bör finnas med tidigt i planeringen och därmed stärkas i

samband med detaljplaneläggning. I samband med ny och ombyggnation bör installation av solceller övervägas på byggnader i lämpliga lägen.[1]

Elnät

Det svenska elnätet består av Transmissionsnät (stamnät) och distributionsnät (regionnät och lokalnät).

Stamnätet, transmissionsnätet, ägs av svenska staten och förvaltas av Svenska kraftnät. Distributionsnät består av regionnät och lokalnät och dessa ägs av elnätsaktörer. Storleken på regionnät och lokalnät varierar mycket och följer inte läns- eller kommungränser.

Regionnäten fördelar el från stamnätet till de olika lokalnäten och lokalnäten distribuerar sedan ut elen till slutanvändarna som industrier, företag, hushåll och andra verksamheter. Vissa elintensiva verksamheter ansluts till en högre nivå i elnätet.

Elnätsägare i kommunen är Eon (regionnät och lokalnät) och Härjeåns elnätsbolag (lokalnät).

Delar av det svenska stamnätet börjar närma sig sin tekniska livslängd och det förekommer även flaskhalsar i överföringskapaciteten och därför planeras stora investeringar i att förnya och förstärka stamnätet.

Ragunda kommun ingår i elnätsområde 2.

Bild 10 visar transmissionsnätet i Sverige

1 https://www.ragunda.se/download/18.7f49e1e319546153c1d1ec5/1740738379735/O%CC%88versiktsplan%202050%20Ragunda%20kommun.pdf

Effektsituationen

I dagsläget förekommer inte någon brist på effekt i det lokala elnätet.

Energiberedskap – Planera för att hantera hot och risker

För att kunna hantera situationer och kriser som kan påverka den inhemska produktionen av el och värme krävs det att kommunen planerar för hur man ska hantera dem. Energiförsörjning är att betrakta som samhällsviktig funktion.

Exempel på potentiella störningar är långvariga elavbrott, tillgång på drivmedel samt avbrott i fjärrvärmeleveranser.

För en god beredskap är det nödvändigt att olika funktioner i kommunen samverkar och att flera strategiska dokument kopplas samman för att få en samlad bild, till exempel energiplanering, beredskapsplanering, kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Tabellen redogör för de delar som ingår i god energiberedskap. Dessa hanteras av kommunens beredskapsfunktion och dokumentation av arbetet sker enligt nödvändig sekretess utifrån säkerhetsskydd.

Kontinuitetshantering	Identifiera vilka verksamheter som behöver fungera vid bortfall av energiförsörjning, och att ta fram en åtgärdsplan för att upprätthålla nödvändig verksamhet genom till exempel reservkraft.
Energiförsörjning för totalförsvaret	Elförsörjning, reservkraft och ö-drift Tillgången till bränsle (upphandling och avtal som gäller även vid extraordinära händelser och höjd beredskap, Det är viktigt att kommunen säkerställer att det finns avtal med distributörer som motsvarar de krav kommunen har på energileveranser.), drivmedelsförsörjningsplan Tillgången till laddning Drift av fjärrvärme och alternativ värmeförsörjning Reservkraft Energilager

Involvera allmänheten	För att öka samhällets totala motståndskraft är det viktigt att involvera invånarna i kommunen. Till exempel genom kunskapshöjande insatser om hur man som individ kan förbereda sig på bortfall av el och värme, vilka skyldigheter individen har i kriser, samt vilket stöd man kan förvänta sig. Allmänheten bör veta hur de ska agera innan, under och efter en kris. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen arbetar med energiberedskap och arrangerar bland annat informationsaktiviteter på temat under beredskapsveckan.

Energisystemets klimat- och miljöpåverkan

Energisystemet baseras till stora delar på förnybar energi. Det är inom transportsektorn som den stora användningen av fossil energi sker och det är därmed också där stor omställning behöver ske för att minska klimat- och miljöpåverkan. I processen för revidering av Översiktsplanen har en Miljökonsekvensbeskrivning tagits fram, med syfte att integrera miljöbedömning i planering och beslutsfattande för att främja en hållbar utveckling. För beskrivning av miljöpåverkan kopplat till samhällsplanering hänvisas till översiktsplanen.

Framtidsbild

Den framtida utveckling och energianvändning styrs av lokala och regionala utmaningar inom området men också kommunens övergripande vision för det framtida samhället. Viktiga drivkrafter i storskalig elektrifiering är att den sker för att bibehålla nuvarande näringsliv samt möjliggöra näringslivsutveckling och klimatomställning.

Energiplanen är en del av hela kommunens arbete med strategier, planer och mål. Energiplanens innehåll behöver därmed stämma överens med kommunens intentioner i stort och de framtida behoven av energi på såväl kort som lång sikt.

Detta avsnitt tar upp perspektiv på framtida utveckling med koppling till energiomställning.

Ökad elektrifiering

Omställningen till ett elektrifierat samhälle förväntas innebära en fördubblad elanvändning i Sverige till 2045. Den ökade efterfrågan på el kan i framtiden bero på tillverkningen av vätgas för olika industriella tillämpningar. En annan utmaning

kan vara transportsektorns elektrifiering och att då kunna möta de effektbehov som uppstår på platser för laddning av tung trafik. Det är rimligt att koppla ihop frågan om effektbehov och tillgång till mark i ett strategiskt sammanhang.

I vissa glest bebyggda områden med hög grad av hemmaladdning kan utmaningar uppstå för övrig service i from av till exempel paketutlämning och försäljning när kundunderlaget till drivmedelstationer minskar.

Transportsektorns elförsörjning blir i praktiken en del av elförsörjningen i hela samhället. Det innebär bland annat att prioriteringar av transportsektorns drivmedelsanvändning i krissituationer måste vägas mot andra behov i samhället.

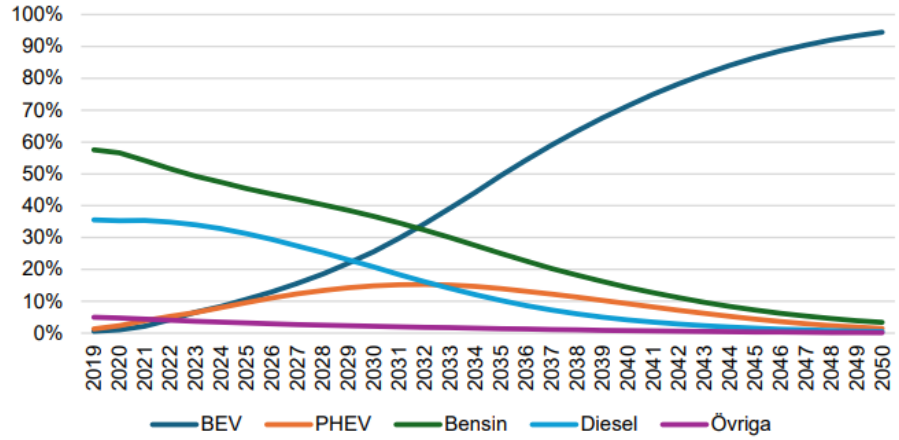

Figur 11 Utveckling av personbilsflotta per drivmedel (källa: Storskalig elektrifiering av transportsektorn – ett kunskapsunderlag)

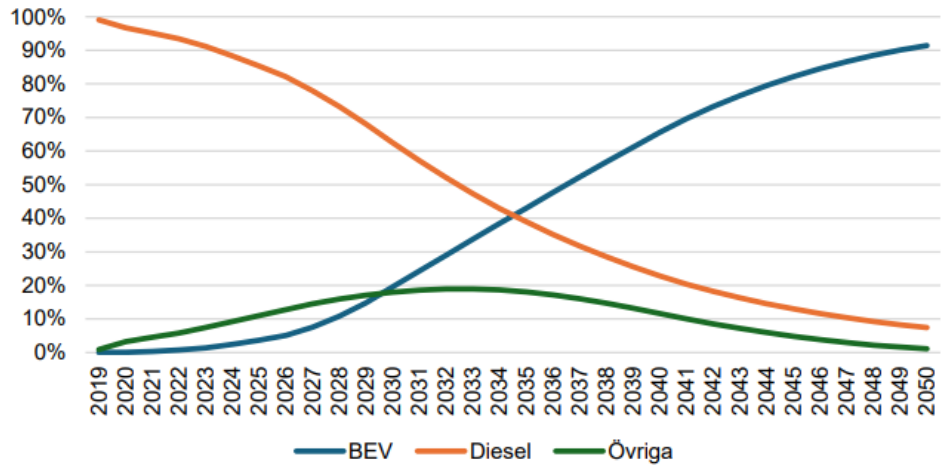

Figur 12 Andel tunga lastbilar (distributionstrafik) per drivmedel

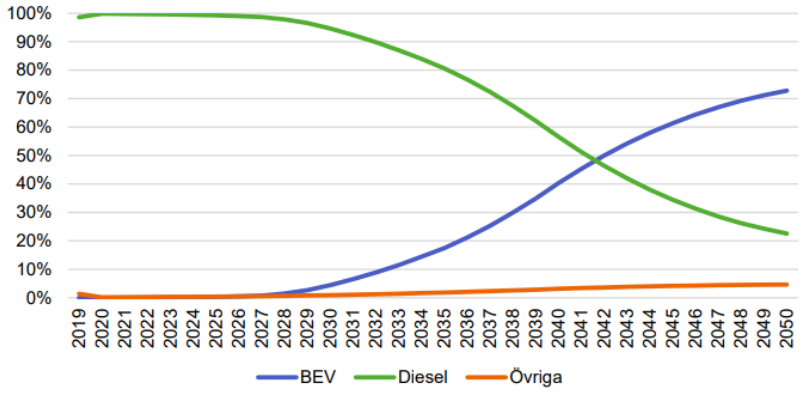

Figur 13 Andel tunga lastbilar (långdistans) per drivmedel

Energieffektivisering

Potential för effektivare energianvändning finns inom egna fastigheter och transporter. Arbete med energieffektivisering i egna verksamheter sker genom kontinuerligt arbete med fastigheter. Arbete sker också för att ställa om fordonsflottan och uppnå kraven enligt CVD (Clean Vehicle Directive). Handlingsplan för fordonsarbetet togs fram under 2025 och implementeras under år 2026.

Att arbeta med energieffektivisering i egna organisationen innebär också att hushålla med ekonomiska resurser.
Effektiv energianvändning omfattar också delen i lagen om kommunal energiplanering om att kommunen ska främja hushållning med energi.

Energihushållning kan göras på alla nivåer i samhället, från individnivå till större verksamheter. Det är många gånger beteenderelaterat, vilket innebär att åtgärder ofta kan göras utan stora investeringar.

Det finns potential för energihushållning i flera sektorer; bebyggelse, transporter, industri och inom övriga näringslivet. Även om kommunen inte har rådighet över alla dessa områden är det viktigt att försöka påverka även där rådighet saknas. Det kan till exempel vara genom att föra dialog med andra viktiga aktörer och föregå som gott exempel genom att arbeta aktivt med hushållning i den egna verksamheten. Att nyttja energi- och klimatrådgivningen är bra sätt att arbeta med frågorna samt att ha med perspektiv om energihushållning i kommunens strategiska planeringsarbete.

Härjeåns nät

Den del av Ragunda kommun där Härjeåns är nätägare kallas område 5. prognoserna för framtida elbehov visar endast en marginell ökning av maxlast, som en följd av elektrifiering av fordonsflottan i området och det finns därför inga behov av kapacitetshöjande åtgärder i elnätet i detta område.

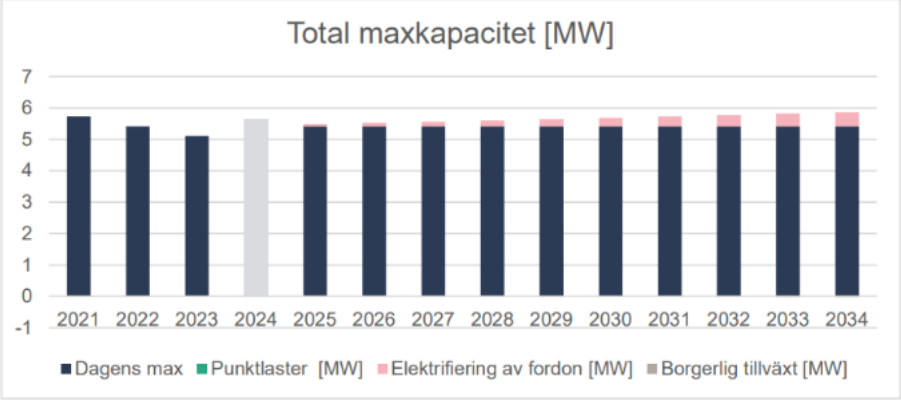

Figur 14 maxkapacitet i Härjeåns nät

Eons nät

Behovet av ökad överföringskapacitet i Eons elnät i Jämtlands län bedöms öka med 6 % till år 2029 och med 14 % till år 2024. Elektrifiering av fordonsflotta är den faktor som påverkar ökningen av effektbehovet. Elnätet har kapacitet att möta dessa prognoser och i Jämtland har det inte identifierats några kapacitetsbegränsningar. Beroende på var i lokalnätet tillväxt sker kan det uppstå utmaningar med anslutningar till Eons regionnät.

Jämtlands län

I Jämtlands län har det inte identifierats några kapacitetsbegränsningar för ytterligare produktion eller konsumtion. Stora delar av nätet är byggt och dimensionerat för att hantera den installerade vattenkraftsproduktionen. De fördelningsstationer som finns i nätet prognostiseras ha liten tillväxt av småskalig produktion som inte påverkar det överliggande regionnätet. Beroende på var i lokalnätet tillväxt sker kan det uppstå utmaningar med anslutningen till vårt regionnät.

Tabell 12 – Kapacitetsläget i Jämtlands län

Produktion	0–2 år	3–5 år	6–10 år
Berg	A	A	A
Bräcke	A	A	A
Ragunda	A	A	A
Strömsund	A	A	A

Konsumtion	0–2 år	3–5 år	6–10 år
Berg	A	A	A
Bräcke	A	A	A
Ragunda	A	A	A
Strömsund	A	A	A

Bild 15 Illustration av kapacitet i elnät Jämtlands län. A betyder att prognosen kan mötas med befintligt nät.

Källa: Eon nätutvecklingsplan [swe-eon-natutvecklingsplan-2025-2034.pdf]

Utveckling Ragunda kommun

Ragunda kommer fortsatt att vara en betydelsefull kommun för energiproduktion från flödande energikällorna vatten, vind och sol. Om ersättningsmodeller kopplat till vindkraft förändras och en större ekonomisk ersättning faller ut till platsen där elen produceras kan det bli aktuellt med ytterligare vindkraft i kommunen.

I kommunen finns fjärrvärme kvar som ett konkurrenskraftigt alternativ för uppvärmning. Fjärrvärmen står dock inför utmaningar med anledning av ökande bränslepriser, alternativ till att elda biobränslen kan eventuellt komma att bli intressant i framtiden. Till exempel att använda större värmepumpar i fjärrvärmesystemet.

Utveckling av näringslivet

Kommunen har ett diversifierat näringsliv som bidrar till många arbetstillfällen i kommunen inom sektorerna jord och skogsbruk, industri, tillverkning, service och turism.

Tillgången till förnybar energi i kommunen är en potential som kan nyttjas för etablering av verksamheter. Det kalla klimatet och tillgången till förnybar energi gör att kommunen är attraktiv för etablering för elintensiv industri. Genom att verka för fler etableringar kan en större del av elen som produceras inom kommunens område nyttjas lokalt och bidra till fler arbetstillfällen samtidigt som transportförluster i elnätet minskas. Hållbara etableringar ska eftersträvas och tillverkande industri och etableringar som bidrar till industriell symbios ska prioriteras.

Behov av förflyttningar, åtgärder och insatser

Ragunda kommun arbetar för att även Riksväg 87 ska ingå i infrastruktur för elektrifiering av fordonsflottan.	
Ragunda kommun arbetar även aktivt för utbyggnad för såväl persontrafik samt utökad kapacitet för transport via järnväg, stambanan genom Övre Norrland.	
Omställning av fordonsflotta för anpassning till CVD – handlingsplan är framtagen.	
Solenergistrategi ska övervägas vid om- och nybyggnation.	

Vad gäller ersättningsmodeller för energiproduktion ska kommunen bedriva påverkansarbete i syfte att kompenseras.	
Kommunen ska följa beslutade energieffektiviseringsdirektiv.	
Utveckling av batterilager vid vattenkraftstationer och vindkraftsparker är av intresse för att möjliggöra ö-drift, vilket då skapar betydelsefull beredskap och trygghet.	

Hur energiplanen uppfyller lagkrav

Lagkraven bedöms uppfyllas då Ragunda kommun i och med detta dels får en gällande energiplan som främjar hushållningen med energi och verkar för en säker och tillräcklig energitillförsel genom analys av resurser och behov. Energiplanen är starkt knuten till annat planeringsunderlag, som den översiktliga planeringen och avses aktualitetsprövas i samband med det fortsatta översiktsplanearbetet. Sammantaget bedöms §1-3 i Lag (1977:439) om kommunal energiplanering vara uppfyllda.

Strategisk miljöbedömning

Genomgång av energi- och klimatprogrammets miljöpåverkan

I lagen (1977:439) om kommunal energiplanering framgår i 3 § att varje kommun ska ha en energiplan och att i planen ska det finnas en undersökning av vilken inverkan den upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Vidare framgår det under 8 § att om en plan som upprättas enligt lagen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras.

I 6 kap. 3 § miljöbalken framgår att en myndighet eller kommun som upprättar en plan eller ett program som krävs i lag ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförande av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Vidare framgår i 2 § p. 2e miljöbedömningsförordning (2017:966) att en betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § miljöbalken om planen eller programmet anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till förordningen, och är en plan för

tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering.

Enligt 6 kap 5 § p. 1 miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan eller ett program som krävs i lag undersöka om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter enligt 4 § eller inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket.

I 6 kap 6 § miljöbalken framgår att undersökningen ska innebära att kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och samråder med berörda.

Ragunda kommun anser att energi- och klimatprogrammet med dess syfte och ställningstaganden inte omfattas av 2 § i miljöbedömningsförordningen. Därmed krävs en undersökning av planen för att utreda dess miljöpåverkan. En checklista har använts för att bedöma om energiplanens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Utfallet kan användas vidare i arbetet med energiplanen om frågeställningar bör utredas. I checklistan har samtliga miljöaspekter som anges i 6 kap. 2 § miljöbalken angetts och hur energiplanen kan påverka dem direkt eller indirekt.

Aspekter	Inte betydande miljöpåverkan	Eventuellt betydande miljöpåverkan	Analys
Befolkning och människors hälsa	X		Positiv påverkan om planen bidrar till minskade utsläpp, annars ingen påverkan.
Djur- och växtarter och biologisk mångfald	X		Positiv påverkan om planen bidrar till minskade utsläpp, annars ingen påverkan
Mark och jord	X		Ingen påverkan
Luft och klimat	X		Positiv påverkan då viljeriktning

			bidrar till mindre utsläpp till luft
Landskap	X		Ingen påverkan då planen ej innebär uppförande av anläggningar
Bebyggelse och kulturmiljö	X		Ingen påverkan
Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön	X		Ingen påverkan, inga nya markanspråk utpekas i planen
Hushållning med material, råvara, energi	X		Energiplanen avser viljeriktning för hushållning med energi

BILAGA

Agenda 2030 och Parisavtalet

Världens länder har enats om 16 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. Det innebär att länderna ska leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig. Avtalet innebär att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och sträva mot att den ska stanna vid 1,5 grader.

Riksdagen antog år 2017 ett klimatpolitiskt ramverk som består av klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket är uppbyggd utifrån Parisavtalet.

EU:s energipolitik

EU-kommissionens ”Green Deal” beskriver hur Europa som första kontinent ska bli klimatneutral till år 2050. Green Deal innehåll ska leda till en klimatneutral produktion och konsumtion. Åtgärderna ska främja effektivt resursutnyttjande genom att ställa om till en ren, cirkulär ekonomi, hejda klimatförändringarna, bevara och restaurera ekosystem och biologisk mångfald och minska föroreningarna. Sveriges energipolitik syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningstrygghet och grundar sig på EU:s lagstiftning. Sverige har en ambition att bli det första fossilfria välfärdslandet i världen. Målet är att på både kort och lång sikt trygga tillgång på el och annan energi på konkurrenskraftiga villkor. Energiförsörjningen ska ha låg negativ inverkan på hälsan, miljön och klimatet och underlätta omställning till ett ekologiskt uthålligt samhälle.

Klimatlagen (2017:720)

Klimatlagen ska se till att regeringens politik utgår ifrån klimatmålen. Den bestämmer i grova drag hur klimatarbetet ska bedrivas, men går inte in i detalj på vilka styrmedel som ska finnas. En klimatpolitisk handlingsplan ska tas fram vart fjärde år och ska bland annat redovisa hur klimatmålen ska uppnås och vad som ytterligare behöver göras om målen inte ser ut att kunna nås.

Klimatmålen

Regeringen har beslutat att anta klimatmål som ska gälla för Sverige. Mål är satt att senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Det innebär att utsläpp från verksamheter inom Sverige ska senast år 2045 vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.

Regionala mål

Regionala målsättningar för energi- och klimatområdet finns dels i den Regionala

Utvecklingsstrategin (RUS) och dels i Energi och klimatstrategi för Jämtlands län.

RUS – Regional Utvecklingsstrategi5

Den regionala utvecklingsstrategin är länets gemensamma vägvisare mot en långsiktigt hållbar framtid, där kommande generationer också ges möjlighet att nyttja de naturliga resurser och styrkor som Jämtlands län består av. Här formuleras länets gemensamma målbild som är en viktig vägvisare för att i samverkan och genom samhandling nå hållbar samhällsutveckling genom att bemöta globala trender samt regionala och lokala samhällsutmaningar. I avsnittet "samhällsomställning i hela länet" anges att "Vi arbetar proaktivt inom miljö- och klimatarbete och vi lever inom ramarna för den koldioxidbudget som vi har. Vi har anpassat våra näringar utifrån det förändrade klimatet som är och som väntar".

Energi och klimatstrategi för Jämtlands län

Länets energi- och klimatstrategi fokuserar på insatser där vi har regional rådighet och som kan genomföras av aktörer i länet, och fungerar som stöd för den regionala utvecklingsstrategin samt andra strategiska dokument med målsättningen att Jämtlands län ska vara fossilbränslefritt år 2030.
Strategin innehåller fyra fokusområden; Fossilfria och effektiva transporter och arbetsmaskiner, Energiplanering och energieffektivisering, Skog och mark som kolsänka och resurs, Hållbar konsumtion och resurshushållning,

Målmatris

Nedan presenterar en sammanställning av gemensamma mål för energi och klimat att förhålla sig till på global, europeisk, nationell, regional och lokal. Dessa mål ska utgöra en grund för beslutfattande i kommunen.

Nivå	Utsläpp	Energianvändning	Förnybart/fossilbränslefritt	Produktion
Agenda 2030	9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer		7.2 Öka andelen förnybar energi i den globala energimixen	7.3 Fördubbla den globala förbättringstakten i energieffektiviteten
	11.6 minska städernas negativa miljöpåverkan per person	12.8 öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar		
Parisavtalet	Uppvärmning av jordens medeltemperatur ska hållas under 2 grader			
EU 2030	Minska med 40 % jmf med 1990	Minska energianvändning med 32,5 % genom bättre energieffektivitet	Andel förnybar energi ska vara minst 32 % av totala	Sammankoppling av den installerade elproduktionskapaciteten är minst 15 %
			Andel förnybar inom transportsektorn 14 %	

EU 2050				Klimatneutral produktion och konsumtion
Sverige 2030	0 Transportsektorn (exkl. inrikes flyg) 70 % lägre jmf med 2010			
Sverige 2040	75 % lägre jmf med 1990			Elproduktion är 100 % förnybar
Sverige 2045	Nettonollutsläpp jmf med 1990			
Jämtlands län	Minst 10 % minskade utsläpp av växthusgaser per år.		Fossilbränslefritt år 2030	